PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Mai, 2014

PRESENNOL:	Y Cynghorydd R.Meirion Jones (Cadeirydd) Y Cynghorydd G.O.Jones (Is-Gadeirydd) Y Cynghorwyr Jim Evans, Victor Hughes, Llinos M. Huws, Peter Rogers
WRTH LAW:	Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyfarwyddwr Cymuned Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Tai) (ar gyfer eitem 5) Pennaeth Gwasanaeth (Amgylcheddol a Thechnegol) (ar gyfer eitem 8) Pennaeth Dros Dro – Gwasanaethau Democrataidd Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol) (CE) (ar gyfer eitem 6) Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes (GM) (ar gyfer eitem 6) Rheolwr Gwasanaethau Technegol Tai (DR) (ar gyfer eitem 5) Uwch Beiriannydd – Strwythurau (RT) (ar gyfer eitem 8) Cydlynydd Absenoldeb Salwch (AR) (ar gyfer eitem 6) Swyddog Addysg Uwchradd (JM) (ar gyfer eitem 7) Rheolydd Sgriwtini (BS) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorwyr Lewis Davies, Ann Griffith, Raymond Jones, Mr Keith Roberts (Aelod Cyfetholedig)
HEFYDYN BRESENNOL:	Y Cynghorydd Ieuan Williams (Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Portffolio ar gyfer Addysg), Y Cynghorydd Ken Hughes (Yr Aelod Portffolio ar gyfer Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol), Y Cynghorydd Richard Dew (Yr Aelod Portffolio ar gyfer Priffyrdd, Eiddo a Rheoli Gwastraff)

Estynnodd y Cadeirydd groeso i bawb i'r cyfarfod a llongyfarchodd y Cynghorydd Jim Evans ar gael ei ethol yn Is-Gadeirydd y Cyngor Sir.

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni chafwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

2 DIWEDDARIAD Y CADEIRYDD

Dywedodd y Cadeirydd wrth yr Aelodau ei fod wedi bod mewn cyfarfod o'r Fforwm Iaith Gymraeg yn ddiweddar a bod y fforwm bellach yn bwriadu llunio rhaglen o flaenoriaethau. Mae cyfarfod o'r Gweithgor Iaith Mewnol hefyd ar y gweill.

Dywedodd y Cynghorydd Peter Rogers fod y cyfarfod cyntaf o'r Panel Gosod Tai wedi bod yn gynhyrchiol a bod nifer dda wedi mynychu a'i fod yn adlewyrchu dealltwriaeth dda o'r maes. Rhaglennwyd y cyfarfod nesaf ar gyfer mis Gorffennaf.

3 COFNODION CYFARFOD 17 EBRILL, 2014

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 17 Ebrill 2014 a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

Yn codi o'r cofnodion –

- Cadarnhaodd y Cadeirydd bod amseriad cyfarfodydd wedi ei godi yn y cyfarfod o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd ar 8 Mai trwy rybudd o gynigiad a'i fod wedi ei gyfeirio i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd am sylw.
- Mewn perthynas â'r cyfarfodydd adolygu gwasanaethau, dywedodd y Cadeirydd fod ganddo restr o naw o gyfarfodydd y byddai'n ei chylchredeg yn y cyfarfod hwn. Gofynnodd i bob Aelod a oedd yn bresennol nodi, erbyn diwedd y cyfarfod hwn, o leiaf un cyfarfod adolygu gwasanaethau y byddent yn dymuno a/neu'n medru eu mynychu. Dywedodd y Rheolydd Sgriwtini y byddai'r Aelodau yn cael budd o fynychu'r cyfarfodydd adolygu gwasanaethau gan y byddent yn rhoi iddynt ddealltwriaeth o sut mae'r meysydd gwasanaeth yn gweithio. Byddai'r wybodaeth honno wedyn yn hwyluso eu cyfrifoldebau yn y pen draw fel aelodau sgriwtini.
- Cyfeiriodd y Cadeirydd at gyfarfod o'r Panel Sgriwtineiddio'r Gyllideb a drefnwyd ar gyfer prynhawn dydd Iau, 15 Mai gan nodi y byddai angen Aelod i gymryd lle'r Cynghorydd Jeff Evans nad oedd bellach yn aelod o'r Pwyllgor.

4 ENWEBIAD I'R PANEL RHIANTU CORFFORAETHOL

Cyflwynwyd, er sylw'r Pwyllgor, adroddiad gan y Rheolydd Sgriwtini mewn perthynas ag enwebu aelod o'r Pwyllgor hwn i wasanaethu ar y Panel Rhiant Corfforaethol.

Penderfynwyd ailbenodi'r Cynghorydd Ann Griffith i wasanaethu ar y Panel Rhiant Corfforaethol.

5 EITEM A OHIRIWYD O'R CYFARFOD BLAENOROL - UNED CYNNAL A CHADW ADEILADAU'R GWASANAETH TAI

Cyflwynwyd i'w ystyried ac ar gyfer sylwadau, adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Tai mewn perthynas â dyfodol yr Uned Cynnal Adeiladau yn y Gwasanaeth Tai (UCA) (y DLO gynt). Roedd yr adroddiad yn darparu gwybodaeth am yr adolygiad a wnaed o'r UCA a'r opsiynau ynghylch modelau gwasanaeth posib y gellid eu mabwysiadu, ynghyd â gwerthusiad manwl gan Solutions for Housing o'u manteision a'u hanfanteision; cynnydd yn erbyn cynlluniau gweithredu gwasanaeth cyfredol; Cynllun Busnes Tymor Canol ar gyfer y Gwasanaeth Trwsio ac Achos Busnes ar gyfer y model a ffefrir, sef cadw'r gwasanaeth yn fewnol, ynghyd â chrynodeb o'r ymgynghoriad a wnaed gyda thenantiaid ynghylch y newidiadau arfaethedig i'r gwasanaeth trwsio a chynnal.

Cafwyd cyflwyniad gweledol gan y Pennaeth Gwasanaethau Tai a oedd yn canolbwyntio ar y pwyntiau allweddol i'w hystyried.

Rhoddodd yr Aelodau sylw gofalus i'r wybodaeth a gyflwynwyd yn weledol a'r wybodaeth yn yr adroddiad ysgrifenedig. Yn y drafodaeth helaeth a gafwyd wedyn codwyd y materion isod fel rhai yr oeddent yn dymuno rhagor o eglurhad arnynt.

•Mynegwyd pryder fod hysbyseb ddiweddar am swydd Rheolydd Trosiannol ar gyfer y Gwasanaeth Trwsio, ac yn enwedig y fanyleb ar gyfer y swydd honno, yn cymryd yn ganiataol, fe ymddengys, y byddai'r opsiwn a argymhellir yn cael ei gymeradwyo a bod y camau a gymerwyd yn rhoi'r agraff bod y mater hwn wedi ei benderfynu ymlaen llaw cyn iddo gael ei gymeradwyo'n ddemocrataidd. Awgrymwyd bod hynny'n tanseilio prosesau llywodraethiant yr Awdurdod mai Aelodau ddylai yrru materion ac nid Swyddogion. Ymatebodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai trwy ddweud mai profi'r farchnad oedd hi wrth gyhoeddi'r hysbyseb ac y byddai angen Rheolydd i lenwi'r swydd wag yn sgil ymadawiad y swyddog blaenorol waeth pa opsiwn y penderfynir ei weithredu.
•Er yn cydnabod yr angen i edrych yn ofalus ar effeithlonrwydd y gwasanaeth trwsio, roedd pryderon am ddiswyddiadau posib a'r posibilrwydd y byddai'r £250K a ragwelir fel arbedion trawsnewid yn mynd ar gostau diswyddo. Cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai nad oedd strwythur staffio wedi ei gwblhau hyd yma a'i fod yn anochel y byddai arbedion yn sgil cyfuno swyddi. Fodd bynnag, bydd unrhyw gostau diswyddo yn sgil hynny yn cael eu talu o'r Cyfrif Refeniw Tai a bydd arbedion eraill yn cael eu cynhyrchu yn sgil rhedeg gwasanaeth yn fwy effeithlon.
•Cyfeiriwyd at wahanol fathau o gontractau a nodwyd fel rhai posib dan opsiwn 2.1.3 - allanoli ochr y contractwr yn unig i gontractwr allanol, fel y fformat modern ar gyfer dyrannu gwaith sy'n tynnu cyfrifoldebau ar y safle oddi ar y cleient, ac awgrymwyd nad oedd yr opsiwn 2.1.2 a ffefrir yn ymgorffori'r trefniadau hyn yn ddigonol. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai bod yr elfennau contract hyn yn dechrau cael eu cyflwyno a'u gweithredu a bod gwaith wedi ei wneud yn y cyswllt hwn. Y bwriad yw y bydd y prosiect trawsnewid ar gyfer yr UCA yn rhoi'r gwasanaeth trwsio mewn sefyllfa gref i roi prawf ar y farchnad mewn 3 blynedd.
•Mynegwyd pryder ynghylch y posibilrwydd y byddai'r Pennaeth Gwasanaethau Tai efallai yn dymuno ystyried allanoli'r gwasanaeth cyfan pe na bai'r ailstrwythuro yn arwain at gyflawni'r lefelau perfformiad angenrheidiol h.y. allanoli elfennau cleient a chontractwr. Mynegwyd y farn bod hynny'n risg rhy fawr o ran colli'r gwasanaeth cyfan ac y dylai'r Gwasanaeth fod yn mynd ar drywydd opsiwn sy'n cynnig mwy o sicrwydd a sefydlogrwydd o'r cychwyn cyntaf hyd yn oed os yw hynny'n golygu contractio allan ar ryw ffurf.
•Awgrymwyd nad oedd yr arbedion trawsnewid a ragwelwyd o £250k ar drosiant blynyddol o oddeutu £5m yn uchel, a bod yna gwmnïau allanol a fedr gynnig yr arbenigedd sydd raid wrtho ar yr ochr contractwr ac a fedrai foderneiddio'r gwasanaeth yn y ffyrdd yr oedd eu hangen ar yr un pryd h.y. opsiwn 2.1.3 - Allanoli'r ochr contractwr yn unig i gontractwr allanol. Awgrymwyd Opsiwn 2.1.3 fel model ymarferol ar gyfer y tymor hir a hefyd yn seiliedig ar y data yn y matrics sgorio mewn perthynas â Gwerth Am Arian (GAA). Nodwyd nad oes raid i'r Awdurdod fod yn gyflogwr i fedru darparu gwasanaeth. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai y byddai Opsiwn 2.1.3 yn golygu colli rheolaeth dros yr elfen contractwr gan roi'r gost o foderneiddio'r gwasanaeth a buddsoddi yn y staff ar yr awdurdod. Byddai hefyd yn groes i ddymuniadau'r tenantiaid. Dywedodd ei bod yn

cefnogi casgliadau'r gwaith a wnaed yn seiliedig ar y matrics sgorio a bod y Cynllun Busnes ar gyfer y Tymor Canol yn mynnu ar 21 o amodau o ran sicrhau gwerth am arian.
•Yn ogystal, gwyntyllwyd cyfuniad o opsiwn 2.1.2 ac opsiwn 2.1.5 (allanoli rhannau o'r gwasanaeth) fel ffordd ymlaen gan ddibynnu ar ba elfennau o'r gwasanaeth sy'n addas i'w hallanoli. Er mwyn penderfynu pa agweddau ar y gwasanaeth y gellid eu hallanoli, dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai y byddai astudiaeth gwerth am arian yn cael ei chynnal ar wahanol feysydd. Bydd pob agwedd ar y gwasanaeth yn cael ei herio trwy'r Cynllun Busnes.
•Oherwydd maint a chymhlethdod y mater a'r ystyriaethau cysylltiedig cynigiwyd hefyd y dylai'r Cyngor Sir llawn benderfynu'r mater.

Ar ôl rhoi sylw i'r mater, penderfynwyd nodi nad oes raid i'r Pwyllgor wneud penderfyniad ar opsiwn, ond gwneud argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith - i gynnig trafodaeth yn y Cyngor llawn cyn penderfynu'r mater. Mae'r Pwyllgor wedi ystyried yr adroddiad ac wedi diystyru rhai o'r opsiynau ac wedi ystyried rhinweddau: Opsiwn 2.1.3 (allanoli'r ochr contractwr yn unig i gontractwr allanol) a chyfuniad o opsiynau 2.1.2 (cadw'r gwasanaeth yn fewnol ond cyfuno'r swyddogaethau cleient a chontractwr a moderneiddio'r gwasanaeth) a 2.1.5 (allanoli rhannau o'r gwasanaeth) ar gyfer trafodaeth bellach yn y Cyngor llawn.

6 MONITRO PERFFORMIAD - CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CHWARTER 4 2013/14

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolydd Rhaglen a Chynllunio Busnes a oedd yn nodi'r sefyllfa mewn perthynas â pherfformiad yn erbyn dangosyddion allweddol yn y meysydd Rheoli Pobl, Rheoli Perfformiad a Gwasanaethau Cwsmer ar ddiwedd Chwarter 4 2013/14 fel y crynhowyd hynny yn y Cerdyn Sgorio Corfforaethol.

Adroddodd y Rheolydd Rhaglen a Chynllunio Busnes i'r Pwyllgor ar welliannau a / neu ddirywiad mewn perfformiad o gymharu â'r chwarter blaenorol a, lle 'roedd hynny'n berthnasol, o gymharu â'r sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2012/13. Tynnodd sylw hefyd at y camau cywiro / lliniarol a oedd wedi cyfrannu at y cynnydd. Gwnaed sylwadau hefyd ar y perfformiad corfforaethol o gymharu â'r dangosyddion cenedlaethol lle 'roedd hynny'n berthnasol.

Yn y drafodaeth ddilynol cyflwynodd yr Aelodau sylwadau ar y materion a ganlyn –

• Diffyg gwybodaeth ariannol ar gyfer Chwarter 4 - cadarnhaodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio busnes fod trafodaethau a gwaith yn digwydd o ran gwireddu'r gofyn bod raid adrodd ar y flwyddyn gyfredol.
• Bwriadau o ran adolygu'r dangosyddion ar gyfer 2014/15 – cadarnhaodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes fod Cerdyn Sgorio'n cael ei fireinio ar gyfer adrodd ar y flwyddyn gyfredol a bod gwaith wedi cychwyn i nodi dangosyddion ar gyfer eu tracio. Cynhelir gweithdai yn y pythefnos nesaf i ddwyn sylw at y dangosyddion mwyaf arwyddocaol.
• Absenoldeb salwch a'r tanberfformiad mewn perthynas â chynnal cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith. O gofio bod cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith wedi eu nodi

fel teclyn i reoli absenoldeb salwch pwysleisiwyd y disgwylir i'r perfformiad yn erbyn y dangosydd hwn fod yn 100%.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Cymuned adroddiad yn benodol ar berfformiad mewn perthynas â'r Gwasanaethau Oedolion, a chan gyfeirio at y ganran o ofalwyr oedolion a gafodd adolygiad / asesiad o'u hanghenion. Dywedodd bod yr Adran yn uchelgeisiol iawn o ran ei wasanaethau a dangosyddion i ofalwyr a gellir cymryd sicrwydd o'r ffaith ei fod yn perfformio'n sylweddol well yn hyn o beth na'r norm yn genedlaethol. Mae'r broses yn cael ei hadolygu. Bu rhaglenni hefyd yn parhau drwy gydol y flwyddyn gyda grwpiau gofalwyr i adolygu'r mathau o wasanaethau y mae defnyddwyr eu hangen ac a fwriadwyd i ychwanegu gwerth. O ran absenoldeb salwch cadarnhaodd bod rheolwyr ar draws yr Adran wedi cael cais i adolygu a mireinio trefniadau absenoldeb salwch er mwyn cael cysondeb drwy'r Adran gyfan. Bu mewnbwn y cydlynwr absenoldeb salwch corfforaethol o ran hwyluso'r adroddiadau a gwybodaeth i reolwyr yn hynod o werthfawr. Roedd yn rhagweld y byddai ffigyrau perfformiad gwell yn y dangosyddion hyn y flwyddyn nesaf.

Dywedodd y Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol) y bu gwelliant o bron i 15% mewn lefelau absenoldeb salwch erbyn diwedd y flwyddyn ariannol o gymharu â data cyfatebol yn 2012/13 oedd yn golygu 2.28 dydd ar gyfer pob Gweithiwr Amser Llawn cyfartaleddog. Roedd y perfformiad gyda chynnal cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith hefyd wedi gwella gyda'r ganran yn cynyddu o 34% (Ch1) i 59% ar ddiwedd Ch4. Dywedodd y Swyddog wrth yr Aelodau bod yr UDA wedi gofyn am gynllun gwella absenoldeb salwch tair blynedd ac mae'r Adain Adnoddau Dynol yn y broses o'i lunio. Tynnodd sylw hefyd at y ffaith y bydd swydd y Cydlynydd Absenoldeb Salwch Corfforaethol yn dod i ben ym Mawrth 2015 a bod yr adnodd hwn wedi bod yn greiddiol gyda chefnogi gwasanaethau ar draws y Cyngor i reoli a lleihau lefelau absenoldeb salwch.

Dywedodd y Cydlynydd Absenoldeb Salwch mai'r bwriad oedd, yn amodol ar gael caniatâd yr UDA, i'r cynllun gwella tair blynedd gynnwys y mesurau canlynol-

- Targedau newydd o fewn gwasanaethau. Bydd y targed corfforaethol yn parhau yn 10 ar gyfer y flwyddyn ariannol hon.
- Polisi absenoldeb salwch diwygiedig lle y bydd unrhyw dri absenoldeb yn gyffredinol (yn hytrach nag o fewn cyfnod o ddau fis) yn golygu y ceir adolygiad presenoldeb. Bydd hyn yn ceisio mynd i'r afael â'r mater o absenoldebau tymor byr sydd wedi eu nodi fel rhywbeth sy'n fwy amlwg nag absenoldebau tymor hir.
- Bydd y Panel Galluogrwydd Salwch yn cyfarfod er mwyn brysio'r broses i gael adolygiad achos.
- Meddygfeydd absenoldeb salwch i'w cynnal gydag adrannau y mae eu perfformiad yn parhau yn is na'r targed.
- Gwneud gwell defnydd o System Rheoli Gwybodaeth Northgate i nodi patrymau o ran absenoldeb salwch.

O ran cynnal cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith roedd y Swyddog am bwysleisio y gellir priodoli'r targed oedd wedi ei fethu i'r ffaith bod yr Awdurdod wedi dechrau o sylfaen isel o 32% yn Ch1. Cafwyd gwelliant o ran perfformiad yn Ch4 ac mae'r adran AD yn hyderus y byddir yn cyfarfod â'r targed ar ddiwedd Ch1 2014/15.

Roedd y Pwyllgor yn derbyn yr eglurhad yng nghyswllt y targed a fethwyd ar gyfer cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith a cheisiwyd cael eglurhad pellach o sawl cyfweliad Dychwelyd i'r Gwaith sy'n cael eu cynnal o fewn y cyfnod amser 5 diwrnod ac a yw adrannau'n ymgymryd â'r dadansoddiad hwn. Nodwyd hefyd y mater y byddai'r cyllid yn dod i ben yn 2015 ar gyfer swydd y Cydlynydd Absenoldeb Salwch Corfforaethol ac roedd yr arian hwnnw yn fenter werthfawr o fuddsoddi i arbed.

Dywedodd y Cadeirydd ei bod yn fwriad bod y Pwyllgor yn sefydlu Panel Canlyniad Sgriwtini i edrych ar y mater o absenoldeb salwch fel adlewyrchiad o'i ddiddordeb arbennig yn y maes hwn a'i fwriad i fonitro'r agwedd hon o berfformiad yn agos. Dywedodd y Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol) y byddai'n ddoeth aros hyd nes bod yr UDA yn rhoi cyfeiriad o safbwynt y cynllun gwella absenoldeb salwch tair blynedd, ac fe ddisgwylir hynny ym mis Mehefin. Nododd hefyd na fydd y wybodaeth ar gyfer Ch1 2014/15 ar gael hyd fis Gorffennaf ac y bydd yn rhaid trefnu'r cyfarfod o'r Panel i gydfynd gyda'r amser pryd y bydd y data ar gael.

Penderfynwyd –

- **Nodi'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Ch4 2013/14 a'r sylwadau a wnaed arno.**
- **Sefydlu Panel Canlyniad Sgriwtini o'r Pwyllgor i archwilio ac i fonitro lefelau absenoldeb salwch a sut y cant eu rheoli o fewn yr Awdurdod ac i gynnwys y Cynghorydd G.O. Jones fel Cadeirydd, Cynghorydd Jim Evans a'r Cynghorydd Peter Rogers ynghyd ag un Aelod arall.**

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Y Rheolwr Sgriwtini i gadarnhau'r pedwerydd Aelod o'r Panel yn dilyn ymgynghori gyda'r Aelodau ac i gydlynu cyfarfodydd y Panel.

7 TREFNIADAU DIOGELU PLANT MEWN YSGOLION

Cyflwynwyd er ystyriaeth y Pwyllgor adroddiad y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes yn nodi'r ffyrdd y mae gofynion mewn perthynas â diogelu plant yn cael eu bodloni o fewn ysgolion yr Awdurdod ynghyd â chynlluniau ar gyfer hyfforddiant parhaol yn y maes hwn.

Ystyriodd Aelodau'r Pwyllgor y wybodaeth a gyflwynwyd a cheisiwyd cael eglurhad o rai materion mewn perthynas â'r data o safbwynt digwyddiadau o fwlio a'r mathau o fwlio a gwaith siecio DGD, ac ymatebodd y Swyddog Ysgolion Uwchradd i'r pwyntiau hynny. Pwysleisiwyd y pwysigrwydd o sicrhau bod y tair ysgol gynradd nad oeddent eto wedi dychwelyd yr Adroddiad Blynyddol ar ddiogelu i'r Corff Llywodraethol yn gwneud hynny er mwyn cael sicrwydd nad oedd unrhyw faterion diogelu allai godi.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

8 CAIS SGRIWTINI - CAU'R B4419 YM MHENTRE BERW

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth (Amgylchedd a Thechnegol) mewn ymateb i gais parhaol gan y Cynghorydd Peter Rogers ac a sancsiynwyd gan y Pwyllgor, am adolygiad sgriwtini o gau'r B4419 ym Mhentre Berw ym mis Tachwedd 2013 a Llangaffo yn Rhagfyr 2006/Ionawr 2007 ar "sail gwersi i'w dysgu".

Rhoddodd y Pennaeth Gwasanaeth (Amgylchedd a Thechnegol) grynodeb o gynnwys yr adroddiad a chyfeiriodd at natur y ddau ddigwyddiad, y gwaith a olygodd hynny a sut y gwnaed y gwaith hwnnw, y cyswllt a fu gyda phartïon eraill lle'r oedd hynny'n berthnasol a'r cyfathrebu a wnaed gyda'r gymuned drwy gyfryngau cymdeithasol gyda hynny wedi bod yn llwyddiannus iawn, ynghyd â'r costau adfer i'r Awdurdod. Rhoddwyd cyflwyniad gweledol hefyd i'r Pwyllgor oedd yn dangos y gwaith a wnaed ym Mhentre Berw wedi'i gwlfert ddisgyn a'r amgylchedd y gwnaed y gwaith ynddo. Cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaeth (Amgylchedd a Thechnegol) mai'r blaenoriaethau oedd diogelwch, cwblhau'r gwaith cyn gyflymed â phosibl, yn cael ei ddilyn gan y costau a chadarnhaodd y byddai'n delio â'r mater mewn dull tebyg i'r hyn a wnaed pe bai'r un sefyllfa'n digwydd eto.

Dywedodd yr Aelod ei fod wedi gofyn am i'r mater o gau'r ffyrdd gael eu sgriwtineiddio am y rhesymau a ganlyn –

- Yr effaith niweidiol a gafodd cau'r ffordd am gyfnod gweddol hir o amser ar fusnes y pentref a gollodd hyd at £200 y dydd mewn refeniw a'r anghyfleuster i'r gymuned gyfan oherwydd y tripiau dargyfeirio yr oedd yn rhaid i breswylwyr ei wneud i gael mynediad.
- Cafodd y rhwystrau ffordd eu symud yng nghanol y nos gan rai nad oedd ganddynt awdurdod i wneud hynny.
- Nad oedd gwersi wedi eu dysgu pan gaewyd y ffordd yn Llangaffo yn 2006/07 o ran ymgynghori ar gau'r ffordd a pha mor hir y byddai hynny'n parhau.
- Gosod system un ffordd a gafodd ganlyniadau difrifol wedi hynny.
- Costau'r gwaith i'r Awdurdod Priffyrdd oherwydd y dull y cafodd ei wneud a hefyd arwyddion a gollwyd.
- A allai'r digwyddiad ym Mhentre Berw fod wedi cael ei drin mewn ffordd wahanol fyddai wedi lleihau'r tarfu a lleihau'r costau. Awgrymwyd y gellid bod wedi gwneud arolwg camera i asesu maint y difrod ac os yn bosibl, fe allai'r darnau fod wedi cael eu clirio er mwyn caniatáu rhoi darn o beipen i mewn fel cwrs canolog fel y gallai contractwr mawr wedyn ddelio â'r mater mewn ychydig ddiwrnodiau. Awgrymwyd bod angen dysgu gwersi o ran agwedd a phe bai digwyddiad tebyg yn digwydd eto fe ddylid ystyried cynnal arolwg priodol o'r difrod i asesu a ellid ei reoli dros dro cyn cyflogi contractwr mawr i ddatrys y broblem yn sydyn.
- Y gwersi y gellid eu dysgu hefyd mewn perthynas â gofal y cwsmer. Er enghraifft, roedd yr oedi a'r dryswch ynglŷn ag agor y ffordd ar ddydd Sadwrn yn dilyn cwblhau'r gwaith wedi golygu bod siop y pentref mewn risg o golli ei fasnach Dydd Sul yn ogystal.

Ymatebodd y Swyddogion i'r pwyntiau a godwyd gan egluro iddynt ddod i benderfyniad nad oedd arolwg camera yn angenrheidiol o ystyried bod maint y difrod i'w weld yn glir o ben gwaelod y beipen. Roedd rhan o'r traen cerrig wedi

disgyn ac roedd yn rhaid ei newid a byddai wedi bod yn beryglus i ddisgwyl i unrhyw un i fynd i mewn i'r traen i geisio symud y cerrig oedd wedi disgyn. Byddai'n rhaid i bwy bynnag a wnâi'r gwaith fod wedi cloddio i ddyfnder o tua 5.5.m a byddai hynny wedi gofyn am i'r ffordd gael ei chau. Yr ystyriaethau pennaf oedd diogelwch. Byddai cynnal arolwg camera a gwthio peipen wedi golygu y byddai'n rhaid cael contractwr mawr a chloddio twll mwy gyda'r posibilrwydd o gael mwy o darfu a chostau. Cododd problemau gyda'r system unffordd oherwydd nad oedd rhai gyrwyr yn cymryd sylw ohono ac oherwydd nad oedd unrhyw un i orfodi'r mesur ac wedyn fe arweiniodd hynny i orfod cau'r ffordd. Roedd y costau yn rhannol oherwydd y sifftiau dwbl y gofynnwyd i'r contractwr eu gweithio er mwyn cyflymu'r dasg fel y gallai'r ffordd gael ei hagor yn gynt.

Dywedodd Aelod arall o'r Pwyllgor ei fod yn cytuno gyda'r Swyddogion ynglŷn â'r ffordd yr aethpwyd o gwmpas datrys y broblem a hefyd gyda'r ffordd y gwnaed y gwaith, ac roedd o'r farn bod y gwaith wedi ei gwblhau i safon uchel. Roedd yn cydnabod yr effeithiau a gafwyd ar y gymuned ond dywedodd na allai weld sut y gallai'r mater fod wedi ei drin mewn ffordd wahanol nac yn gynt nag a wnaed.

Nododd y Pwyllgor y pryderon a godwyd gan yr Aelod Lleol ynglŷn â'r effaith a gafodd cau'r ffordd ar breswylwyr a busnesau lleol ynghyd â safbwyntiau proffesiynol y Swyddogion o safbwynt yr agwedd a gymerwyd at y gwaith ac yr ymgymerwyd ag agweddau technegol y gwaith. Nodwyd hefyd ar gyfer y dyfodol bod y defnydd a wnaed o gyfryngau cymdeithasol wedi bod yn effeithiol yn rhoi rhybudd cynnar i bobl y byddai'r ffordd ar gau.

Penderfynwyd nodi safbwyntiau'r Aelod a'r Swyddog fel y cawsant eu cyflwyno fel clo i'r mater hwn.

9 BLAENRHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd fersiwn gyfredol y Flaenraglen waith a'i nodi.

Tynnodd y Rheolwr Sgriwtini sylw at y canlynol –

- Cyfarfod o'r Panel Sgriwtini Cyllideb am 2 p.m. Dydd Iau 15 Mai, 2014
- Pwysau ar y Flaenraglen Waith o ran capasiti.
- Cyfarfod o Gadeiryddion/Is-Gadeiryddion y pwyllgorau sgriwtini gyda'r Dirprwy Brif Weithredwr i ystyried gwell integreiddiad o Flaenraglenni Gwaith y Pwyllgor Gwaith a Sgriwtini ac i edrych ar ffyrdd o gael gwared o ddyblygu gwaith gan Aelodau a Swyddogion.

DIM CAMAU PELLACH YN CODI

Y CYNGHORYDD R MEIRION JONES
CADEIRYDD